

Decentrale volksvertegenwoordigers kwetsbaar voor oneigenlijke druk

Volksvertegenwoordigers van gemeenten, provincies en waterschappen zijn kwetsbaar voor oneigenlijke druk uit hun omgeving. Deze druk kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het decentraal bestuur en de werking van de democratie. Dit stellen onderzoekers van het Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht in een rapport in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Op basis van een literatuurstudie en 39 interviews met onder andere burgemeesters, commissarissen van de Koning en de rijksrecherche presenteren de onderzoekers onder meer een overzicht van kwetsbaarheden en risico's rondom lokale en regionale volksvertegenwoordigers. Daaruit blijken met name zorgen over oneigenlijke druk op volksvertegenwoordigers. Oneigenlijke druk heeft als mogelijk gevolg dat volksvertegenwoordigers niet meer in onafhankelijkheid besluiten nemen. Julien van Ostaaijen, lector Recht & Veiligheid van het Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht: "Voor volksvertegenwoordigers kan het lastig zijn vormen van oneigenlijke druk te melden. Zeker als dit uit de eigen omgeving komt, kan dat gevolgen hebben voor hun eigen positie binnen die gemeenschap. Daarnaast kan de drempel om hetgeen zij ervaren met een burgemeester of griffier te bespreken hoog zijn."

In het rapport 'Een kwetsbaar ambt' presenteren de onderzoekers aanbevelingen om de handelingsbekwaamheid van volksvertegenwoordigers te versterken en decentrale volksvertegenwoordigers te ondersteunen, zoals het creëren van bewustzijn rondom oneigenlijke druk en het verlagen van de drempels om dit aan te kaarten. Ook stellen de onderzoekers in het rapport voor om nader onderzoek te doen naar de gewenste rol en vorm van screening voor (kandidaat-)volksvertegenwoordigers, een onderwerp dat door veel respondenten is benoemd. Van Ostaaijen: "Dergelijke verbeteringen zijn belangrijk, want oneigenlijke druk kent veel negatieve gevolgen voor de democratie. Denk onder andere aan een dalend vertrouwen van inwoners en een aantasting van waarden als gelijke behandeling, representativiteit en transparante verantwoording."

Het onderzoek 'Een kwetsbaar ambt' is uitgevoerd voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Rapport: Een kwetsbaar ambt. Over ondermijning en oneigenlijke druk op decentrale volksvertegenwoordigers.

[Download het rapport](#)

Publicatiedatum: November 2024

Programmalijn: Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht, lectoraten Recht & Veiligheid, Ondermijning.

Onderzoeksteam: Dr. Julien van Ostaaijen; Meijze Sweere, MSc; Dr. Diana Marijnissen; Dr. Kim Geurtjens; Dr. Teun van Ruitenburg; Koen Vossen, MEd; Robin van Woensel, MSc.

Contactpersoon: Dr. Julien van Ostaaijen, jjc.vanostaaijen@avans.nl